

er det gjort, og med Huslejen gaar det ogsaa. Som gammel Kommunalmand kan jeg nok have nogen Mening om, hvordan disse Love ville virke i Befolkningen, og om det vil blive saa forfærdeligt, som det ærede Medlem skræmmer os med. Ser det ærede Medlem blot ud over sin egen Tærskel, ud over den Kommune, han selv bor i, vil han vistnok finde, at Arbejdet ikke bliver saa uoverkommeligt, som han har antydnet. Jeg tror ogsaa, at det Arbejde, som maatte blive udført i den Henseende, vil have en opdragende Betydning for Landbefolkningen. Der sidder mange unge Folk i Kommunerne, der meget gerne ville gøre et offentligt Arbejde, naar de kunne sidde hjemme og gøre det. For dem vil det ikke være nogen stor Gene, naar de skulle paatage sig Arbejdet med disse Skatteloves Gennemførelse. Det er derfor vistnok at male Fanden paa Væggen, naar det ærede Medlem udtalte sig, som han gjorde. Det er vistnok ikke saa slemt, naar man ser bort fra saadanne Kommuner som den, hvori det ærede Medlem bor. Der kan sikkert Arbejdet blive meget større, end det nu er; dertil er der ikke noget at sige. Men paa den anden Side have de Herrer saa Lejlighed til paa saadanne Steder at have meget større Medhjælp. Jeg skal ikke gaa nærmere ind herpaa. Jeg har nærmest kun villet gøre nogle Bemærkninger baade i Anledning af Ytringer faldne i Dag og ogsaa tidligere fra ærede Medlemmer. De angik navnlig Tiendeloven, der nu jo synes at være bleven ligesom et Stifarn iblandt de fire foreliggende Love, og Grunden dertil har da navnlig været den, at man har ment, at Afløsningssummen var sat for højt. Det vil da maaske være rigtigt at minde om, at da man i vort Naboland, Sverige, for en halv Snes Aar siden vedtog at nedskrive Grundskatterne, vedtog man samtidig, at for Skatter, som gaa over i privat Eje, skulde Afløsningen betales med det 25-dobbelte. Og det er dog gamle Skatter fra Middelalderens Tid. Men naar Sverige har fundet det retfærdigt at give det 25 Gange dobbelte, tror jeg ikke, at man kan sige, at det er en urimelig høj Afløsningssum, naar vi her i Danmark giver det 24 Gange dobbelte. Navnlig det ærede Medlem for Randers Amts 1ste Valgkreds (Knudsen), som er Ordfører for Socialdemokratiet, har udtalt, at Socialdemokratiet meget gerne vilde have en Afløsning af Tiende, fordi det var en Uretfærdighed fra gammel Tid. Paa den anden Side hængte han sig fast i Venstres gamle

Standpunkt, idet han vilde nøjes med 18 Gange. Socialdemokraterne har ellers haft Skyld for, og det have de ogsaa vist i mangfoldige Tilfælde, at de, naar de ikke kunne komme den ene Vej, har forstaaet at gaa ad en anden. Naar de have villet Maalet, have de altid fundet Vejen, ad hvilken Maalet kunde naas. Naar det har vist sig, at Maalet ikke har kunnet naas med 18 Gange, er det jo naturligt at forsøge med en højere Afløsningssum; ellers ved man, at det ikke vil blive til noget. Jeg indrømmer, at det var et fint Halmstraa, han hængte sig ved, for saa vidt han henviste til, hvad det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) havde sagt, at det 24-dobbelte af Tiendens aarlige Beløb var en for høj Afløsningssum. Det ærede Medlem glemte, at det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds forleden Dag sagde, at 23½ Gang ansaa han for sit Vedkommende for at være passende, men at der var andre Tiendeejere og Tiendeydere, som meget vel kunde have Krav paa en større Afløsningssum end 23½ Gang. Naar det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds har sagt saaledes, kan jeg ikke forstaa, at det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (Knudsen) kan finde noget Holdepunkt i den Udtalelse. Jeg tror ikke, det Holdepunkt er holdbart. Nej, jeg vil sige til de Herrer, at naar de udtale sig saa sympatetisk lige over for dette Lovforslag, skulle de hellere gøre fælles Sag med dem, der ere Tiendelovens virkelige Venner og gaa med til noget, som man ved, kan gennemføres, for saa vidt der overhovedet er noget, der kan gennemføres angaaende dette, idet man jo vil, at Tiendeejerne ikke skulle lide noget Tab. Jeg mener altsaa, at det er rigtigt at minde om, at man i vort Naboland Sverige er gaaet en lignende Vej, og har man kunnet gøre det i Sverige, er det vel heller ikke for meget her i Landet.

Da jeg har Ordet, vil jeg gerne sige et Par Ord angaaende Toldloven. Der er af nogle ærede Medlemmer udtalt Frygt for, at naar vi vedtage disse Love, og Staten bliver saa stærkt engageret i Afløsningen, vilde Toldloven være skrinlagt for lang Tid. Dertil vil jeg for mit Vedkommende sige, at jeg ikke tror paa den Tale, men jeg tror, at det vil være rigtigt, at man begrænser sig, thi det er altid en Dyd — og ikke mindst i Rigsdagen — at begrænse sig. Vil man noget, er det heldigt ikke at ville alt for meget paa en Gang. Men blive disse Love gennemførte